

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **D., akciová spoločnosť**, so sídlom v B., proti žalovaným 1/ **H. M.**, bývajúcemu v B., 2/ **H., s.r.o.**, so sídlom v B., obaja zastúpení JUDr. D. R., advokátom v B., o **92,94 € (2 800,-- Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 15 C 93/2006, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. februára 2009 sp. zn. 6 Co 250/2008, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 12. februára 2009 sp. zn. 6 Co 250/2008 v časti, v ktorej potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava I z 10. júna 2008 č.k. 15 C 93/2006-109 a v nadväzujúcej časti výroku o trovách konania a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 10. júna 2008 č.k. 15 C 93/2006-109 uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 2 800,-- Sk s 8 % úrokom z omeškania ročne od 5. júla 2006 do zaplatenia titulom náhrady škody, ktorá vznikla žalobcovi za odtiahnutie motorového vozidla. Zároveň uložil žalovaným povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania – súdny poplatok 500,-- Sk a poštovné 23,-- Sk, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalovaný 1/ ako vodič motorového vozidla značky B., evidenčné číslo: B., ktorého prevádzkovateľom je žalovaný 2/ porušil § 3 a § 22 zákona č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách, tým, že motorové vozidlo mal zaparkované na mieste, kde bol zákaz zastavenia, pričom vozidlo bolo i v protismere. Z rozhodnutia Mestskej polície Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy mal súd za preukázané, že žalobca

s poukazom na § 40 ods. 1 a ods. 4 písm. a/ zákona č. 315/1996 Z.z., vozidlo odtiahol. Súd ďalej uviedol, že žalobca ako právnická osoba bol založený správcom komunikácie, t.j. Hlavným mestom Slovenskej republiky Bratislava, a teda mal oprávnenie na odťahovanie motorových vozidiel. Vzhľadom na uvedené mal súd za to, že žalobca je v spore aktívne legitimovaný. Vychádzajúc z § 420, § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyslovil, že boli naplnené všetky zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu žalovanými a to tým, že porušili § 3, § 22 ods. 1 zákona č. 315/1996 Z.z. Podľa kalkulácie nákladov v zmysle znaleckého posudku vznikla žalobcovi škoda 2 800,-- Sk za nútený odťah vozidla. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovaných rozsudkom z 12. februára 2009 sp. zn. 6 Co 250/2008 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v časti, v ktorej bola uložená žalovanému 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 2 800,-- Sk s príslušenstvom a to tak, že žalobu voči žalovanému 2/ zamietol. Vo zvyšku prvostupňový rozsudok potvrdil. Žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému 2/ k rukám jeho advokáta trovy konania 129,78 € do 3 dní. Vo vzťahu k potvrdzujúcej časti vyslovil, že žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že pojem prevádzkovateľ motorového vozidla definuje zákon č. 381/2001 Z.z. tak, že ide o fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá má právnu alebo faktickú možnosť disponovať s motorovým vozidlom. V prejednávanej veci žalovaný 1/ ako vodič predmetného motorového vozidla bol oprávnený žalovaným 2/ – majiteľom vozidla toto vozidlo riadiť a bol to on, kto sa dopustil dopravného priestupku. Preto podľa názoru odvolacieho súdu za prevádzkovateľa vozidla treba považovať žalovaného 1/. Z toho vyplýva, že žalovanému 2/ v spore chýba pasívna vecná legitimácia. Pokiaľ ide o žalovaného 1/, tento je povinný zaplatiť žalobcovi žalovanú sumu v zmysle § 40 ods. 4 písm. a/ zák. č. 315/1996 Z.z. Keďže žalobca má odťahovanie vozidiel v predmete činnosti, odtiahnutím vozidla mu nevznikla škoda v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka, ale vznikol mu nárok na úhradu nákladov na odtiahnutie vozidla vyplývajúci z § 40 ods. 4 písm. a/ zákona č. 315/1996 Z.z. Tento nárok je v podstate nárokom na zaplatenie ceny služby. O trovách konania vo vzťahu k žalovanému 2/ a o trovách odvolacieho konania vo vzťahu k žalovanému 1/ rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu na podnet žalovaného 1/ podal generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie a to v rozsahu výroku, ktorým potvrdil časť

rozsudku okresného súdu a v nadväzujúcom výroku o trovách konania. Navrhol ho zmeniť tak, že dovolací súd žalobu voči žalovanému 1/ zamietne. Uviedol, že predmetnými rozsudkami bol porušený zákon, konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.), rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Namietal, že konajúce súdy nesprávne vyhodnotili hmotnoprávnu aktívnu legitimáciu žalobcu. Správcom cesty, z ktorej bolo motorové vozidlo odstránené, bolo Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava. Nesporné je tiež to, že odstránenie motorového vozidla nevykonalo Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, ale žalobca. Žalobca bol Hlavným mestom Slovenskej republiky Bratislava poverený na odstraňovanie motorových vozidiel. Je vecou právneho posúdenia, či je toto poverenie žalobcu platné, teda či na jeho základe žalobca získal oprávnenie na výkon verejnej moci – na odstraňovanie vozidiel v prípadoch predpokladaných zákonom. Týmto subjektom môže byť obec alebo ňou zriadená alebo založená právnická osoba. Nie je možné rozdeliť jednotlivé oprávnenia správcu cesty medzi viaceré subjekty navzájom. Ustanovenie zákona sa vôbec nedotýka riešenia postupu, kedy obec ako správca cesty hodlá oprávnenie správcu ciest (avšak nie všetky oprávnenia) preniesť na iný subjekt a sama pritom zostať správcom cesty. Z povahy veci ďalej vyplýva, že účel založenia právnickej osoby musí byť výlučný, nemôže ísť o právnickú osobu, ktorá je založená súčasne aj za účelom iným, napríklad za účelom podnikania. Generálny prokurátor poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 70/2003, podľa ktorého – Správca miestnej komunikácie [§ 3d ods. 5 písm. c/ zákona č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov] pri odstraňovaní vozidla z komunikácie vystupuje ako orgán verejnej moci (správy) a nemôže právomoci správcu komunikácie zmluvne previesť na iný podnikateľský subjekt, a to ani po stránke technickej (čo sa týka zabezpečenia samého výkonu odstránenia vozidla). Odstrániť vozidlo z miestnej komunikácie je oprávnená vykonať buď len obec sama (správca komunikácie), alebo právnická osoba ňou na tento účel založená alebo zriadená. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 14. februára 2008 sp. zn. III. ÚS 300/2007. Ďalej zdôraznil, že prípustným dôvodom mimoriadneho dovolania je postup súdu pri vykonávaní dokazovania, ktorý je porušením zákona a predstavuje takú procesnú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie súdu. Súdu vytkol, že žalobcom predložený znalecký posudok mal súd skúmať najskôr z pohľadu, či spĺňa kritérium prípustnosti vyjadrené v § 125 O.s.p., teda či ide o taký prostriedok, ktorým možno zistiť stav veci. Znalecký posudok hovorí iba tom, že znalcovi boli predložené ekonomické údaje

žalobcu samotným žalobcom, ktorých dôveryhodnosť a účelnosť znalec nepreveroval a neskúmal.

K mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora sa vyjadril žalobca a navrhol, aby dovolací súd mimoriadne dovolanie neakceptoval.

Žalovaní 1/, 2/ sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas osobou oprávnenou na tento opravný prostriedok (§ 243g O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné, hoci z iných dôvodov než v ňom uvedených.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.). Dovolacie dôvody pritom neposudzujú len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť podľa § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh,

prípado odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Dovolací súd dospel k záveru, že konanie pred odvolacím súdom má vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorým účastníkovi konania odníma tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

V danej veci sa žalobca domáhal voči žalovaným zaplataenia sumy 2 800,-- Sk titulom vzniknutých nákladov v súvislosti s núteným odtiahnutím vozidla žalobcom 24. apríla 2006 (porušenie zákona č. 315/1996 Z.z.). Svoj nárok oprel o ustanovenia Občianskeho zákonníka o náhrade škody. Okresný súd žalobe v plnom rozsahu vyhovel, mal za to, že tento nárok je oprávnený ako nárok na náhradu škody, ktorú žalobcovi spôsobili žalovaní 1/, 2/. Krajský súd na odvolanie žalovaných v časti týkajúcej sa žalovaného 2/ napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že žalobu voči žalovanému 2/ zamietol a rozhodol zároveň o trovách konania. Pokiaľ ide o povinnosť žalovaného 1/ zaplatiť žalobcovi žalovanú sumu s príslušenstvom, v tejto časti krajský súd rozhodnutie okresného súdu potvrdil a žalobcovi nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania. Je potrebné zdôrazniť, že k potvrdeniu rozhodnutia došlo na základe iných dôvodov o dôvodnosti nároku žalobcu voči žalovanému 1/. Odvolací súd v porovnaní so súdom prvého stupňa svoj potvrdzujúci rozsudok založil na právnom názore odlišnom od právneho názoru súdu prvého stupňa, keď dospel k záveru že nárok žalobcu nemožno v žiadnom prípade vyvodzovať z ustanovení Občianskeho zákonníka o náhrade škody a vo svojej podstate ide i nárok na zaplataenie ceny služby. Pasívnu legitímáciu žalovaného 1/ posudzoval podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, na rozdiel od okresného súdu, ktorý otázku pasívnej legitímácie riešil cez ustanovenia Občianskeho zákonníka o náhrade škody (zodpovednosť viacerých škodcov).

V zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie prvostupňového potvrdí, ak je vecne správne, resp. vo výroku vecne správne, ale za splnenia určitých podmienok. Vecnou správnosťou rozhodnutia sa rozumie správnosť skutkových zistení a správnosť právneho

posúdenia. Zmena právneho posúdenia, ktorá ale zmenu rozhodnutia súdu prvého stupňa neopodstatňuje (§ 220 O.s.p.), je preto dôvodom kasačného rozhodnutia odvolacieho súdu, pričom účastníkovi sa tým otvára možnosť uplatnenia práva vyjadriť sa k nemu, prípadne aj predložiť nové dôkazy, ktoré z dovedajšieho pohľadu neboli relevantnými. Uvedené úzko súvisí so zákazom prekvapivých rozhodnutí, resp. s požiadavkou, aby rozhodnutie bolo pre účastníkov predvídateľné. Predvídateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu je možné docieľiť nielen zrušením rozhodnutia súdu prvého stupňa a vrátením veci k ďalšiemu konaniu, **ale tiež tým, že odvolací súd zoznami účastníkov so svojim odlišným právnym názorom a dá im príležitosť sa k tomuto názoru vyjadriť**. Postup, kedy odvolací súd potvrdí rozhodnutie súdu prvého stupňa, pričom k záveru o vecnej správnosti výroku (§ 219 O.s.p.) dospeje na základe odlišného právneho posúdenia veci, s ktorým účastníkov nezoznami a nedá im príležitosť sa k tomuto názoru vyjadriť, je odopretím práva na prerokovanie veci v zmysle čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd. Aj v prejednávanej veci nastala obdobná situácia, pretože odvolací súd nečakane založil svoje rozhodnutie na celkom inom právnom posúdení veci a účastníci konania nemali možnosť k tomuto sa vyjadriť (odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania).

Z uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že v prejednávanej veci odvolací súd zaťažil konanie procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorá je dôvodom, pre ktorý musí odvolací súd rozhodnutie vydané v takomto konaní vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom touto procesnou vadou nemôže byť považované za správne.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. v napadnutej potvrdzujúcej časti a nadväzujúcom výroku o trovách konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti, nezaoberal sa odvolací súd ďalšími námietkami uvedenými generálnym prokurátorom Slovenskej republiky v mimoriadnom dovolaní.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu o trovách odvolacieho i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. novembra 2010

JUDr. Martin V l a d i k , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová